

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-ut 25.
Fiókkiadóhivatal: Múzeum-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF
Felolós szerkesztő: BRAUN SÁNDOR
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG

Egész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

Veszendő magyarok.

Budapest, május 1.

(s. s.) Két járás Zalában a Mura és Dráva között, az ország délnyugati határán, a perlaki és a csáktornyai: ez a Muraköz. Területe 745 négyzetkilométer. Lakóinak száma közel 80.000. Ebből horvát ajku 65.000. Összesen 105 község. Ami azt bizonyítja, hogy termőföldje a tavaszi nagy vízáradások ellenére is jó. Munkában kitartó, szorgalmas, becsületes, jámbor, jólelkű nép lakik ott a két víz között. Magyar a szíve, lelke, minden érzése. Nemzeti-ségi kérdést nem ismert soha a muraközi nép. Az önvédelmi harc idején Jellasics hordáival nagy elszántsággal verekedett. A nemzeti-ségi kérdést csiráit most igyekeznek elplántálni itt. A horvát kiegyezés formai hiányosságai nem egy ajtót hagytak nyitva a horvátok előtt a tolakodásra. A vérmesebbek reményeit egyre dagasztja, duzzasztja Pliverics horvát állameszméjének ferde és hazug közjogi fikciója. Sztarcevicus hívei azt vallják, hogy a Muraköz nemcsak egyháziilag, de politikailag sem tartozik Magyarországhoz, mert egyháziilag a dühödt magyarfaló, a hevesvérű zágrábi érsek: Poszilovics igazgatja ott a lelkeket. Az egyházjog tömjénillatos, glóriás, megszentelt utjain tör be hozzánk a zágrábi érsek, hogy a Muraköz békés lakosait megnyerhesse a maga céljainak.

Nem lokális ügye Zalavármegyének a Muraköz megvédése a horvátok tolakodása ellen. Nemzeti szent ügyünk ez. A Muraköz községi és állami tanító-sága évtizedek óta buzgó őrállója a nemzet-állami törekvéseknek és a lehető legbuzgóbb tevékenységet fejt ki, hogy e két járás lakossága nyelvében is magyarrá legyen. A magyarosodás ügyét hathatósan támogatják itt — jóllehet akaraton kívül — a hadügyi kormányok. Ugy van, a hadsereg, a katonaság! A muraközi legénységet a nagykanizsai 20. honvéd- és az ugyanottani cs. és kir. 48. gyalogezredbe sorozzák be. A legmagyarabb ezredek ezek a hadseregben. Magyarrá lesz teljesen a nyelvében is az a muraközi legény, akit egyszer elvittek katonának.

Csudálatos ez, nemde? És még csudálatosabb, hogy amíg a hadseregnek tőlünk idegen szelleme az asszimiláció nagy erejével így jó segítségünkre, addig a veszprémi nagy magyar püspök: báró Hornig, a bűnös tétlenség nagy kényelmével nézi Poszilovics érsek muraközi hódításai terveit. A veszprémi püspök hálás akar maradni mindörökké a zágrábi érsek ama szives támogatásáért, amelylyel Zalában győzelemre segítette a — néppártot. A klerikális érdekek szolgálatában így találkozott a horvát klerus a mi néppártunkkal.

A drávántuli horvátok soha meg nem szünő gyűlölete egyre azzal vá-

dolja a muraközi magyar tanító-ságot, hogy ezek az ő szerellett véreiket ott elnyomják és durva erőszakkal magyarosítják. És Poszilovics érsek, hogy ellensúlyozhassa a magyarság fejlődő ügyét, elárassította a Muraközt horvát papokkal: feldühödt magyarfaló agitátorokkal, akik előtt csak egy cél lebeg, lerombolni, szétdolnani mindazt, mit ott a hazafias magyar tanító-ság hosszú évtizedek nehéz küzdésével oly szépen kiépített.

A mételyezők, a konkolyhintők legveszedelmesebbjei a fanatizált papság körében vannak. A plébánosok nagy része nem türi meg egyházában a magyar tanítót. A felekezeti iskolákat átalakítják zárdákká és ezekben Zágrábból importál: horvát apácák ápolják a muraközi csemete lelkét. Valamelyes módon tudnak magyarul is ezek az apácák, de a lelkük, a szellemük, az érzésük horvát és klerikális.

Saját földünkre tör ezzel a horvát tulzók gaz erőszakoskodása. Jellasics szellemén nevelkedtek ezek. Nem védekezés az ő munkájuk, de támadás, amelyből élesen kicsillan a hódítási vágy ösztöne, mert a Muraköz magyar volt a múltban és magyar a jelenben is. Ha azonban a nemzet továbbra is a veszprémi püspök bűnös tétlenségével nézi Poszilovics érsek vakmerő vágyakozásait, úgy könnyen megtörténhetik, hogy a Hunyadiak, a Zrinyiek, a Csányiak, a Kanizsaiak földjére diadalmas hódítással vonul be

TÁRCA

Backs, az erődkutya.

— A Budapesti Napló tárcája. —

Irta: Latecorte.

— Főhadnagy ur, jelentem alásan, Backsnak vége!

Ezzel a szolgálati jelentéssel leptek meg egy reggel, amikor szobából kilépve, éppen rondes napi szemle-körutamra akartam menni az erdőben.

Bizony megszükkült a szegény Backs, az ő sok év óta teljesített, felelősséggel járó szolgálatában, amelylyel mint erődkutya szerzett magának nagy érdemeiket. Bizony nagyon meggyöngyült öreg-ségére, ijedős is lett és mindenkit, aki nem járt naponkint az erdőben, dühös ugatással fogadott. Nagyon különös volt ez, mivelhogy mindig csak katonamebernek jöttek fel az erdőbe, évről-évre ugyanazok az alakok, hát azt lehetett volna hinni, hogy évek során már hozzájuk szokhatott volna. Még F... ezredest is, akit pedig egész életén át ismert, inkább csak messziről fogadta, behuzott farkkal, vad pillantással és rekedt ugatással. Sőt jómagamat is, az erdő parancsnokát, akit pedig nap-nap után látott, napjában többször is, s aki ettettem is, hát még engem is többnyire elkerült, mihelyt megpillantott, s valami sarokba sompolygott el, mindenesetre a legesekélyebb hang nélkül.

Csudálatosnak, nagyon csudálatosnak tetszhetett ez annak, aki nem ismerte a viszonyokat, de a tájékozottaknak Backs visszautasító viselkedése teljesen érthető volt. Tulajdonképpen jogában is volt, hogy ilyen legyen, mert amit a gonosz emberek vele elkövettek, az kellett, hogy fölkeltsse a bizalmatlanságát, annak irtó-zattal kellett őt eltöltenie.

Backs nem volt mindig olyan félnék és bizalmatlan. Amikor éppen tíz évvel azelőtt, még fiatalon a nyílt tengeren lévő magányos szigeterődbe került, akkor ugyanez vad, bolondos egy fiékö volt, s a gazdájának ugyanez sok gondot okozott. „Szolgálj!” „Feküdj!” „Uj le!” — mindez nagyon kellemetlen mulatság volt neki, ezeket a dolgokat éppen-séggel nem tudta felogni, semmi áron rájuk szokni nem tudott és nem akart. Ami azonban az „apportirozást” illeti, ez olyan jó tréfa volt, amelylyel nem tudott betelni. A szárazföldön bármely szikla-odóból, bokrok közül, árokból, a vízből, akármilyen mélységből előhozta a kívánt tárgyat s ha semmit sem vetettek neki, akkor az orrával valami darabka fát vagy más efféle holmit táncoltatott, bekapta, újra eldobta, meg újra bekapta, mert ez kitűnő mulatság volt a számára.

Legnagyobb gyönyörűségét azonban a tüzéség esztendőnkint tartott lögyakorlatiban találta. Eleinte egészen odavolt, semmire se nem ijedt azonban meg a váratlan, hirtelen mennydörgéstől, amelylyel azok a tűzőkódó szörnyek elsültek. De aztán, aztán tudni akarta, hogyan

is működik az a különös szerszám és kiváncsian surrant oda az ágyunyílás közepébe. A kipattanó lövegnek a légnyomása csaknem a földhöz vágta ugyan, de azért azt mégis csak megtudta, hogy abból a tüzes torokból valami apportirozni való repül ki. Es akkor hajrá! Rohant utána, árkon-bokron át, vonitva, vakkantva, s mivel sehogysem tudott ráakadni, hát ment tovább, be a vízbe, amíg végképp bele nem fáradva, végül vissza nem fordult. És ez a mulatság nap-nap után ismétlődött délelőttönkint és soha meg nem unta.

Csakhamar rájött aztán arra is, hogy a derék tüzezek nagy erőfeszítéssel cipelelik oda az ágyuhoz az apportirozni való hatalmas valamit és a nyílason át behallajtják a szörnyeteg torkába. Ha nem legalább örvendező csaholással kísérhette el most már azt a holmit az ágyuhoz, végignézhette az összes előkészületeket megleshette, hogyan helyezik el és legalább nekikészülődhetett a maga munkájának... Senki, de senki nem irigyelte tőle ezt a mulatságot, — még a magasabbrangú főlebbvalók sem — ellentétben, mindannyian mulattak annak a bolondos fickónak az erőlködésén és el nem mulasztották volna, hogy a lövés előtt oda ne szóljanak neki barátságosan: — Apport, Backs! ...

Attól kezdve jó barátai lettek neki az ágyúk. Napközben odabeveredett a nyílások elé, simogató, sóvárgó pillantásokat vetve rájuk; éjjel is az ágyúk alatt aludt s ha észrevette, hogy tüzezek kö-

a Jellasicsok, a Sztarcsevicsok szel-
leme.

Úgyesen kieszelt raffineriával vég-
zik aknamunkájukat a horvátok. Az
apácákban a nőt hívták segítségül. A
magyar lovagiasságra építik terveiket.
A horvát apáca eszköz a zágrábi érsek-
ség kezében: fenyegető, veszedelmes tüz-
csóva, amelyet a Dráván át gonosz
célzattal dobtak felénk. Nekünk most
az az első kötelességünk, hogy a drávai
kompok segítségével ezeket az egyre
nagyobb számmal beözönlő halvány,
sápadt arcu, szelidnek látszó, de alap-
jában nagyon is veszedelmes tüzcsóvá-
kat az udvariasság formái között haza-
küldjük Poszilovics oldala mellé.

A közel két évtized előtt alakult
Dunántúli Közművelődési Egyesület egyik
legelső céljaul tűzte ki, hogy a Mura-
közben nemzeti missziót fog teljesíteni.
Ebből az ígérethől jóformán semmit
sem váltott be ez az egyesület.

Husz év alatt két-három nyomoru-
ságos gyermekóvó-intézetet állított fel
ott. Ez volt minden, amit a Muraközért
cseskedett. És nagyon is kétséges,
sajjon tud-e valamit ez a közművelő-
dési egyesület a Muraközben történő
dolgokról. Pedig történnék ott aggasz-
tóan figyelemreméltó események. Ez-
előtt hét évvel vakmerő kirohanást
kísérlet meg a zágrábi érsek. Poszilo-
vics bérmautját piros-fehér-kék zászló-
erdők között akarja a Muraközben
megejteni. Még a kocsija is horvát
színekkel volt dekorálva. Varasdról nagy
horvát kíséret jött vele, de az érsek
urat kíséretével együtt megkövezték a
muraközieket. Csáktornyán azzal viszo-
nozták a főpap perfiditását, hogy senki
sem vállalkozott fogadtatására.

Az ilyesmikről azonban aligha tud
valamit a *Dunántúli Közművelődési Egye-
sület*, mert soha e fajta vakmerő tűn-
tetések ellensúlyozására nem talált mó-
dot, holott a klérus aknamunkája ez-

óta egyre turja alattunk a földet a
Muraközben.

A muraközi magyar tanítószó áll-
csak egyre tűzvonalban a határszélen,
hogy az ellenség ostromait visszaver-
hesse. Ámde a zágrábi érsek zsoldosai
pénzzel férköznek a nép lelkehez, fize-
tett agitátorokkal népesítik be a Mura-
közt, hogy céljukat elérhessék.

A felekezeti iskolák autonómiai jo-
gán alapszik, hogy a zágrábi érsek to-
lakodását kénytelenek vagyunk eltűrni
Zalában. Ha a *Muraközt kiszakítandó*
a zágrábi egyházmegyéből s valamelyik
közelfekvő magyar egyházmegyéhez
csatolnák, ugy menten el volna zárva
az ország határa a horvát befolyás
elől. Sem horvát pap, sem horvát
apáca nem izgatna többé. A veszprémi
püspökre, kinek egyházmegyéje határos
a Muraközrel, nem számíthatunk itt,
mert őt a hála kötelei fűzik Poszi-
lovics érsekhez.

A napokban Zalavármegye főispánja
tartott nagyborszábasu ülést Zalaeger-
szegen ez ügyben. Ám a vármegye
ereje a kérdés megoldásához kicsi és
gyenge. Törekvésükkel szemben áll az
egész horvát klérus, amely nemcsak
egyházi érdekeket véd a Muraközben,
de jogokat formál arra is, hogy a
Muraköz politikailag is Horvátország-
hoz csatolják. Az első pillantásra talán
jelentéktelennek, kicsinyesnek látszik e
kérdés. Pedig nem az. A nemzet támo-
gatására joggal számot tarthat Zala-
vármegye és ha ez nem jó segítsé-
gére, a Horvátországban egyre lappangó
forradalmi hangulat feltartóztathatatlanul
nyílt utat talál a Muraköz belsejéig.
Nyolcvanezer magyar megmentéséről van
szó. Ez a munka érdemes egy kevés
fáradozásra. Bástyát kell építenünk a
Dráva vonalán. A veszedelmes kaput
el kell zárunk itt mielőbb.

zelednek feléjük, akkor már reszketett
örömben az izgalomtól és az apportírozás
gyönyörűségének a reményében. Ekvözben
tanulmányozta e kedvenceit, a tűzréktől
hallotta a nevüket s csakhamar olyan
behatóan ismert minden ágyut, hogy a
katonáknak csak oda kellett, hogy szólna-
janak hozzá:

— A Dörmögőhöz!

És akkor Blacks már odasietett és
vonitva várt az ágyu nyílása előtt a lö-
vegre.

Akkor a mi szegény Blacksünkre
gonosz, nagyon gonosz nap virradt egy-
szer. Ujjításokat hoztak be a tűzérsegnél;
az elavult elültöltő ágyuról a modern há-
tultöltőre tértek át s az erőd ágyuinak is
áldozatul kellett esniök, az új, jobb, gyors-
tűzelő ágyukkal pótolták őket. Barátaikat,
kedvenceit lerángatták a sáncról és...
mily szegényen!... a földön csuszatták
és hengerítették őket, egészen a mólóig,
s végül egy hajóra kerültek. Minden egyes
ágyucsövet külön-külön lekísért a part-
hoz, vakkanatva ugrált előttük, mintha
csak fel akarta volna őket tartóztatni, s mikor
már mindannyiukat eltávolították, sokáig fe-
kűdt még ott a mólón, szomorú nézéssel me-
redve arra felé, amerre a barátait meg-
szöktették. Aztán lekonyult fejfel, behu-
zott farkkal végigment a sáncra, ahol
most már egészen más, előtte teljesen
ismeretlen csövek állottak. Sokáig maradt
ilyen mogorva és zárkózott, mindegyre
csak az ő elvesztett kedvenceit gyászolva.
Akkor... nyáron, egy napon, korán
reggel megint serényen mozgolódtak a

katonák az ágyuk körül, majd hirtelen
fehér füst szállt fel s eldőrdült egy lövés.
Ámulva, elképedve pillantott fel először
Blacks, de aztán megint csak felébredt
benné régi kedve s hangos ugatással ve-
tette magát a löveg után. Hanem a löveg
tulságosan gyorsan repült, nagyon gyors-
san is követték egymást a lövések, úgy
hogy nem lehetett mindegyikre apportí-
rozni, s azonkívül az előkészületeket sem
lehetett megfigyelni — olyan meglepő
gyorsan ment minden. Ez is tréfás mulat-
ság volt még, de hiába, már nem a régi
többé.

Végül, az idők során ezekhez az
ágyukhoz is hozzászólt Blacks; ezek
is barátai lettek és megint ő alattuk töl-
tötte minden idejét. Becézte őket, ha nem
is annyira, mint a régieket; hanem az
emberekkel szemben vadabb és mogorvább
lett. És aztán, néhány nappal ezelőtt, eze-
ket az ágyukat is elvittek. A füsttelen,
halk szavu puskapor egészen új ágyukat
teremtett és ezeknek az ujjításoknak Blacks
barátai áldozatul estek, csak egy ágyut
kellett otthagyni az erőd udvarán a föld-
dön, mert a szállító hajón nem volt
hely számára. Attól kezdve nem lehetett
látni Blacksét... még etetéshez sem
került elő...

— Micsoda? ... Blacks meghalt? ...
Hol találták meg?

— Főhadnagy urnak alásan jelentem,
az itt hagyott tizenötcentiméteres ágyu
mellett!...

BELFÖLD

A vasutasok pótléka. *Hieronymus*
kereskedelemügyi miniszter elrendelte,
hogy az 1903-iki költségvetés terhére elő-
irányozott 1,600,000 korona a vasuti al-
kalmazottak között pótlék gyanánt kiosz-
tassék. Minden tisztviselőre illetménye-
nek 3%-a fog jutni. Az államvasutak
igazgatóságánál szorgalmasan dolgoznak
a felosztási tervezeten, úgy hogy a pótlé-
lékok kiutalványozása előreláthatólag e
hó 10-ig okvetlenül foganatosítható lesz.

Az olasz borvám ellen. *Moór*ról jelentik
a *Magyar Távirati Irodának*: Moór és vidéké-
nek bortermelői május eszéjén tiltakozó nép-
gyűlést tartottak gróf *Széchenyi Viktor* ország-
gyűlési képviselő kezdeményezésére és a
magyar szőlősgazdák országos egyesületének
támogatásával az olasz borvámkedvezmény
jennartása ellen. Mintegy 6000 szőlősgazda
vett részt a közgyűlésen. Gróf *Széchenyi Vik-
tor* és *Bernáth Béla* országgyűlési képviselők,
valamint dr. *Drucker Jenő* beszéde után *Kovács*
Sándor főszolgabíró a következő határozati
javaslatot terjesztette elő:

1. Tiltakozik az olasz borvámklauzula
bármily alakban való megújítása ellen, csatla-
kozik a 60 koronás vámtarifátételhez oly
hozzáadással, hogy óvást emel bármilyen
mennyiségű bornak bármily címen való be-
hozatala ellen. 2. Kimondja, hogy a boritaladó
leszállítását kívánja és felkéri kormányunkat,
hasson oda, hogy Ausztriában a borhamisítá-
sok megakadályozására megfelelő törvény
alkotassék.

A népgyűlés a javaslatot elfogadta és a
kormányhoz benyújtandó kérvényt folyó hó
5-ikén mintegy háromszáztagu küldöttség
fogja átnyújtani.

Képviselőválasztás Szegeden. Mint *Sze-
gedről* jelentik, megindult a küzdelem az első
kerület megüresedett mandátumáért. A most
szervezkedett „új párt“ báró *Bánffy Dezsőt*
kinálta meg a jelöltséggel. A kormánypárt
mindeddig nem tartott ülést és így jelöltje
sincsén. A kisszámú függetlenségi párt *Becsey*
Károly ügyvédet jelöli.

KÜLFÖLD

Az orosz-japán háború.

Az első nagy csata.

London, május 1.

A Reuter-ügynökség jelenti *Tokióból*
mai kelettel délután 2 óráról:

A testőrhadosztály és a 12. csapat-
osztály tegnap este 8 óraker Vicsunál
lépett át a Jalu és az éjjel megkerülte
az oroszok balszárnját. Az általános tá-
madás ma hajnalhasadtával kezdődött.
Az ütközetben résztvettek a balparton
felállított összes japán ütegek, valamint
a kis naszádfloilla. *A japánok állásuk-
nál és nagyobb számuknál fogva előnyben
vannak és arra számítanak, hogy az oro-
szokat megverik.*

London, május 1.

A Reuter-ügynökség jelenti *Tokióból*
mai kelettel délután 3 óraker: *A japánok*
ma elfoglalták Kuliencset, melyet az oroszok
a Jalu jobbpart állása kulcsának tekinte-
nek. Arra számítanak, hogy az oroszok
visszavonulnak Lóngvanesengbe.

Tokio, május 1.

A múlt kedden kezdték a japánok a
támadást a Jalu mellett. A küzdelem szer-
dán, csütörtökön, pénteken és szombaton
tartott. *Mára várják a döntő ütközetet.* Csüt-
örtökön vonultak át a japánok a Jalu
és összpontosították erőiket a folyó jobb

partján. Tegnap a küzdelem területileg széles helyen történt, miközben nehéz ágyukkal lőtték a folyón által. A küzdelemet ma hajnalhasadtakor újból kezdték. Az oroszokat 30.000 főre becsülik. A japánok csekély veszteségekről tesznek jelentést.

Pétevár, május 1.

A vezérkar *Kuropatkin* tábornok mai távirata szerint a Jalu melletti 29-iki és 30-iki események lefolyásáról a következő közleményt adja:

Szasulics tábornok megtudta, hogy a japánok megszállták *Kuzsan* és *Lizaven* községeket, miután Szindiaagonnál a Jalu folyam jobbpartjára érkeztek. A tábornok azzal a szándékkal, hogy *Lizaven* községet és a *Kuzsan* környékén lévő magaslatokat ismét megszállja, április 29-én behatóan megvizsgálta a japánoktól megszállt állásokat, mire csapatot küldött oda. A *Lizaven* és *Kuzsan* környékbeli állásokat a 4. tiszőrezred két zászlóaljából, hegyi útegekből és csekély számú testőrlövességből álló japán különítmény védelmezte. Tüzérségünk segítségével sikerült csapatunknak a japánokat állásaikból kiszorítani, miközben két emberünk elesett és tizenhárom katonánk megsebesült. A japánoknak tíz halottjuk és huszohat sebesültjük maradt a harc téren. Ezeket kivül sebesülteik egy részét magukkal vitték. Miután csapatunk a *Szindiaagon* mellett lévő magaslatokat megszállotta, a Vicsutól északra felállított japán üteg hevesen lőtt rá. Két ágyunk gyorsüzeműt kezdett a hajóhídra, melyet a japánok kénytelenek voltak leszerelni. A japán csapat mely *Lizaven* és *Kuzsan* megszállva tartotta, részben a Jalu felé, részben észak felé visszavonult. Azokon a helyeken, ahol japánok álltak, tíz karabélyt, sok löszert és térképet találtak.

Pétevár, május 1.

Az orosz távirati ügyüknység tudósítója írja *Mukdenből* mai kelettel:

Április 29-én 1500 fényi csapat tizenkét ágyuval Anbigé mellett átkelt a Jalun. Az ellenséges tüzérség hevesen tüzelt két századból, három szotnyából álló és két hegyi ágyuval felszerelt csapatunkra, melyet *Guszjev* alezredes vezényelt és teljes rendben vonult vissza a csatavonal mögött lévő megerősített helyekre. Öt emberünk megsebesült.

HIREK

Budapest, május 1.

— **Teck herceg Budapesten.** *Teck* herceg ma háromnapos tartózkodásra Budapestre érkezett és a Hungária-szállóba szállt. *Teck* herceg tudvalevőleg közeli rokonságban van az angol királyi családdal, nagyanyja *Rédey* Klaudina grófnő volt és ezért a herceg nagy tisztelője és barátja a magyarságnak.

— **Zrinyi és Frangepán sirja.** Tegnap volt kétszázharminchárom éve, hogy *Zrinyi* Pétert és *Frangepán* Ferenc őrgódot Bécsújhelyen kivégezték. A vesztőhelyen most egy sírföldje van. Hamvait a plébániatemplomban nyugszanak és mint minden évben, tegnap is, a zágrábi diákok küldöttsége megkoszorúzta a vesztőhelyet és a sirt, amely még ma is érintetlen. A latinnyelvű sírfelirat magyar fordításban így hangzik:

— Mert vak vezette a világtalant, mind a ketten beleestek ebbe a verembe. Okuljatok, halandók ezen a példán és legyetek hívek az Istenhez és királyhoz.

— **Hídvatás a Rajnán.** Ma avatta föl *Vilmos* császár Mainzban az új rajnai vasúti hidat. Beszédében ezeket mondta:

— Szívbeli óhajom, hogy a béke, mely az ipar és kereskedelem fejlődésére szükséges, továbbra is fenntartassék, de meggyőződésem hogy ha ez a hid komoly állításra használtatnék fel, te jesen beválnék.

— **Goethe szobra Strassburgban.** *Strassburgból* táviratozzák. Ma délelőt leplezték le *Hohenlohe Langenburg* herceg helytartó és *Köller* államtitkár jelenlétében az egyetem-téren emelt Goethe-szobrot A szobor Goethe fiatal korában ábrázolja, amint bevándorlása közben megáll és a domra tekint. A leplezési ünnepség után az ünneplő gyülekezet az egyetem udvarára ment, hol *Mantin* strassburgi és *Schmidt* Erik berlini tanár szónokoltak, *Martin* beszédében kiemelte, hogy az emlékmű jelképezi Elzásznak a régi Németországgal való összekötését. *Schmidt* arról a határsról emlékezett meg, melyet az az időben francia Strassburg gyakorolt Goethe-re.

— **Dvorzák halála.** Prágából táviratozzák, hogy dr. *Dvorzák* Antal, az európai híró zeneszerző, ma délben rövid szenvedés után 63 éves korában meghalt. *Dvorzák* a jelenkor zeneköltőinek egyik legnagyobbja és a cseh nemzeti zene legelsőrangú mestere volt, akit a magyar *Liszt* Ferenc fedezett föl a külföldnek.

A csehországi Nelahozveben született. Korosmáros apja mészárosnak szánta, de a szenvedélyes hegedűs 16 éves korában Prágába vándorolt, ott elvégezte az orgonaiskolát, a nemzeti színház zenekarának mély hegedűse lett, egy himnuszával állami ösztöndíjat nyert és később kinevezték a prágai konzervatórium tanárának. Diadalainak hosszu során a prágai és cambridgei egyetemek diszdoktora és a newyorki konzervatórium igazgatója. Szimfóniák és hegedűversenyek mellett írt hat operát is, amelyek azonban csak a prágai nemzeti színházban vannak műsoron. Két évvel ezelőtt az osztrák urak háza tagjává nevezték ki.

— **O. M. K. E. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület** vidéki kerületei sorra megalakulnak. A Miskolc városi és borsodmegyei kereskedőség rendkívül élnék érdeklődése mellett tartotta meg vasárnap alakuló gyűlést az O. M. K. E. borsodmegyei kerülete a miskolczi városháza közgyűlési termében. Ott voltak: *Soltész-Nagy* Kálmán országgyűlési képviselő, *Szentpály* István polgármester, *Vadnay* Tibor megyei főjegyző, *Radványi* István királyi tanácsos, kereskedelmi és iparkamarai elnök, dr. *Sugár* Ignác kamarai titkár stb.

Kócs Soma, az előkészítő-bizottság elnöke, lendületes szavakkal üdvözölte a vendégeket, megnyitotta az alakuló gyűlést, mire *Vadnay* Tibor megyei főjegyző a hivatalos ügyekben távollévő alispán nevében üdvözölte a gyűlést, melynek sikerét örömmel reméli, mert ezt a mozgalmat is olyannak tekinti, amely vállalva a többi gazdasági tényezővel, a haza igazi javát akarja szolgálni. Majd *Radványi* István kamarai elnök és *Szentpály* István titkár szóltak azután.

Sándor Pál hatóságos beszédében vállalta az O. M. K. E. ismert programját. *Görög* István, a Magyar Üvegkereskedők Országos Egyesületének elnöke pedig az O. M. K. E. központjának köszönetét tolmácsolta a szívélyes fogadtatásért. *Grossinger* Miksa és mások rövid felszólalása után a kerület alakulása megtörtént.

Kecskeméten és *Oroszádon* is ma folyt le az O. M. K. E. szervezkedő gyűlése.

— **Halálozás.** *Kolozsvárról* táviratozzák, hogy ma temették nagy részvét mellett *Szász* Gerő református lelkész. A halottasháznál *Herepey* Gergely mondott imát és utána *Csenyery* János bucsuztatta el a halottat az Erdélyi Irodalmi Társaság nevében. A Petőfi-Társaság nevében *Meltz* Hugó koszorút tett a ravatára.

— **Leszokadt párkányzat.** A Gizella-téri Haas-palota párkányzata ma reggel 9 óratájban 5–6 méter hosszúságban leszokadt. A lezuhant kötőmelék körülbelül 20 métermássa súlyú s ez a hatalmas kőanyag olyan erővel zuhant le, hogy a járda aszfaltburkolatját egészen összetörte. Véletlen szerencse, hogy ebben a pillanatban senki sem járt a gyalogjárón s így a lezuhant óriási kőmennyiség senkiben nem tett kárt. A lezuhanás ágyudörgésszerű robajjal járt, úgy hogy a környékbeli házak alapjukban meginogtak, mintha földrengés lett volna. A szomszédos házak lakói hanyattbomlottak mere-

kültek ki s csak akkor tértek vissza, amikor látták, hogy nem fonyogati életüket veszedelem. A rendőrség s az V-ik kerületi előjáróság azonnal elzáratta a palota környékét és intézkedett a veszedelmek ház megvizsgálásáért illetőleg.

— **A st. louis vilákiállítás megnyitása.** Tegnap szombaton nyitotta meg *Roosevelt* az Egyesült Államok elnöke a st. louis kiállítást. Mint táviratunk már jelentette, a megnyitás akként történt, hogy az elnök Washingtonban megnyomta egy villamos vezeték gombját, mire megindították a kiállítás gépeit és kibontották a zászlókat. Mikor *Roosevelt* elnök jelt adott a kiállítás megnyitására, köszönetet mondott a külföldi államok jelenlévő képviselőinek a kiállításon való részvételükért és utalt arra a nagszerű fejlődésre, mely az Atlanti Óceán partjain lévő kis állami egyesülést egy földrésztől uralt nemzetté tette. A kiállítás szem előtt fogja tartani azt a haladást, melyet az összes nemzetek a múlt évszázadban tettek. A követek és egyéb jelenlévő személyiségek üdvözölték az elnököt a kiállítás megnyitása alkalmából és táviratilag üdvözölték a st. louis megbizottakat.

— **Vörös május.** Munkások világnépe, május elseje már évek óta az utcára szólítja a munkások ezreit, hogy e napon tüntessenek a nyolcórás munkaidő és az általános választási jog mellett. De soha még nem volt oly hatalmas a szocialista munkások felvonulása, mint az idén, ami főképp az utóbbi időben lezajlott sok sztrájkra vezethető vissza. A rendőrség becslése szerint 45–50.000 munkás vett részt a menetben. A rendőrség előre számított, hogy óriási tömeg lesz ma együtt, s ezért nemcsak a rendőrség volt ma talpon, hanem a kaszárnyákban majdnem az egész helyőrség készenlében állt hadfelszereléssel.

A gyülekezés a Tisza Kálmán-téren volt; ahonnan déután három órakor indult el a menet eleje a térről, de 4 óra is elmúlt már, mire a vége elindulhatott. A menet eleje ekkor már az Andrassy-ut vége felé lehetett. A rend fenntartása végett a szocialdemokrata párvételezés 200 főből álló bizottságot állított össze, mely a menet két oldalán haladt. Nem is volt semmi baj az egész utvonalon. Három nagy csoportot alkotott a menet, a másodikban foglaltak helyet a szocialista egyetemi hallgatók, akik ilyen feliratú táblát vittek csoportjuk élén:

— Szabad egyetem! Szabad tanítás!

A Tisza Kálmán-téren a gyülekezéskor zajos étkezésel fogadták azokat a szakmákat, amelyek az idén csatlakoztak a párthoz, ilyen pedig tizenkettő van. Különösen a vasúti munkásokat, a invarosokat és a szabó-kisiparosokat éljenézték meg. A Kerepesi-uton, Erzsébet-és Teréz-köruton, Andrassy-uton és a Stefánia-ut egy részén haladt végig a menet, és fel-halagzott sorairól a kiállítás:

— Éljenek a hazátlan bitangok!

— Le a dunaparti cirkuszszal!

Zajosabb tüntetés csak a függetlenségi pártkör előtt volt. Az Iparcsarnok mellett három részre oszolt a menet. Az első csoport a Trieszti nőböz címzett vendéglőbe ment, a második a Hermina-kertbe, a harmadik a Réklám-kertbe; mindhárom helyen pártünnepély volt, megemlékezve az elesdi gyász-esetről is.

Az ünnepi beszédek után az asztalok körül foglaltak helyet, a fiatalok tánora perdiüt s a mulatság eltartott a késő éjjei órákig.

A budai munkások délelőtt 8 órakor a Bomba-téren gyülekeztek s onnan a Győri-uton levő Kreiter-jéle vendéglőbe vonultak. Külön ünnepélyt tartottak az újpesti munkások is. Ott 5000 ember volt. Ma délelőtt 20 közgyűlés volt a fővárosban s mindenikén május elsőjének jelentőségével foglalkoztak a szónokok. A vidék minden városában és községében, ahol munkásmozgalom van, megünnepeleik május elsőjét, sok helyen azonban a hatóság mindennemű gyülekezést betiltott, így Komáromban és Nagyváradon.

Bécsben a májusi ünnep alkalmából ma délelőtt 39 szocialdemokrata ülés volt. A gyűlések mindenhol folytak le.

— **Öngyilkosság egy szállodában.** A Nagymező-utcában lévő Minta-szállodában az éjszaka agyonlőtte magát egy uri kinézésű fiatalember. Zsebében levelet találtak, amelyben azt írja, hogy a neve *Steiner Emil* s öngyilkosságának oka titok, amelyet magával visz a sirba. A rendőrség megindította a vizsgálatot az öngyilkos kitélének s az öngyilkosság körülményeinek kiderítése iránt.

— **Lázongó szocialisták.** Belényesről táviratozzák: Opris József b. ujlaki körjegyző két állami végrehajtóval *Petrány* községben a bíró lakásán földváltás-határozat törlesztésével foglalkozott, midőn ott egy *Szerezsán* nevű ember megjelent és a bírótól a nála levő szocialista névjegyzékre a községi pecsétet kérte. A bíró ezt megtagadta és ezért *Szerezsán* szidalmakkal illette az ott levőket, feldöntötte az asztalon levő tintatartókat, az írományokat össze-vissza dobálta és a jegyzőt agyonlőtte fejege. Azzal a fenyegetéssel ment el, hogy a harangokat félreverti és a népet rájuk uszítja. A jegyző befogatott és a községből elvágatott. A lakosság a bíró háza felé futva, gyülekezett és a menekülőket szidalmazva lenyegette. A jegyző Belényesbe menekült és a szolgabírónál jelentést tett. Tegnap este két század katonaság érkezett Belényesre és ebből egy fél század B. Ujlakra, fél század Kuraczel községbe indult. A csendőrség megerősítéséről gondoskodtak.

— **Gyilkosság.** Boczán liptómezei községben felakasztva találták *Polonyi Sámuel* ottani lakos nőrokonát. A vizsgálat kiderítette, hogy *Polonyi Sámuel* Rózsáhegyről, ahol dolgozott, hazatérve maga gyilkolta meg rokonát és hogy a gyantát magáról elhárítsa, a hullát felakasztotta.

FŐVÁROS

(*) **Az új belvárosi plébános.** A 45-ös választmány a vasárnap délelőtt *Kléh István* elnökölete alatt tartott ülésében, megterve a jelölést a belvárosi plébános állásra. A választmány *Bösch* János belvárosi káplánt és helyettes-plébánost jelölte. A választás a csütörtök délutánra kitűzött közgyűlésen lesz.

SPORT

•• **Football.** A Margitszigeten ma mérkőzött a Müegyetemi Football Club a Budapesti Torna Clubbal a Polányi-féle ezüstlabdáért. A müegyetemiek győztek 1:0 arányban. A Magyar Testgyakorlók Köre és a Postások közt a millénáris pályán lefolyt bajnoki mérkőzés 0:0 arányban eldöntetlen maradt.

Budapesti versenyek.

Budapest, május 1.

A csömöri-uti versenypályán ma zajlott le az első versenynap. A nagy tribünön teljes számban jelemt meg az arisztokrácia, az öríási méreli kis tribünön és harminckrajcáros helyen ember ember hátán tolongott. A harmadik futamnál megjelent József Ágost főherceg nevével és nagy érdeklődéssel szemlélték az egyes futamokat. A nap kluja az Egyesített Nemzeti és Hazafi-díj volt, melyben kilenc telivér vette fel a küzdelmet. A próba-galoppnál *Hadur*, *Bob Adams* és *Uncas* futottak a legjobban, míg *Kingdom* kissé nehézkesnek látszott. Rövid ideig tartó start után, melynél *Ezerkilencszázegy* és főleg *Hadur* nagyon sokat vesztettek, *Uncas* ugrott el a vezetéssel. Mögötte a Königswarder lovak helyezkedtek el, a többi pedig egy csomóban haladt. *Hadur* több hossal mint utolsó követte a mezőnyt. A távoszlopig *Uncas* megtartotta első helyet de itt kiszűkült a csomóból *Bob Adams* és egy hossal biztosan győzött az utolsó nercben szép russai feltűréssel *Hadur* ellen.

Nézetünk szerint a verseny erkölcsi győztese ez utóbbi, mely szerencsésebb körülmények között első lett volna. *Uncas* két hossal harmadik volt a vert mezőny előtt. *Kingdom* a verseny első tavoritja egy pillanatig sem játszott szerepet a futamban. A nap másik érdekessége a kétévésék bemutatkozása volt. A kétévésék eladóversenyében tizenegy ló indult s a győztes *Rosenberg Gyula* Gannaihe-Generalin származású *Gage*-ja lett. Jól futott a favorit *Télizöld* is Janekkel nyergében. A kétévésék másik futamában tizenkét ló mérkőzött. Favorit a *Tural* által lovagolt *Biberach* volt, de sok pénz fekdűt *Ágnes* futásán is. A versenyt rendkívül könnyű stílusban gróf *Arco-Zinneberg Michelangelo* nevű ménje nyerte meg Venezia ellen. A másodiknak beérkezett ló lovasa által keresztelés címén beadott óvásauak a versenybírósg nem adott helyt. A befejező futamban mind az öt nevezett ló futott és az előző futamokhoz híven itt is verést kapott a favorit. A versenyt erős küzdelem után *Kikelet* nyerte meg *Sommerfrische* ellen, míg a kedvenc *Tyran* sehoh sem volt. Katonabácsi, melyet *Adams* lovagolt, megbolított és lovasa lebukott. A fogadóközönségnek ma igen rossz napja volt, mert a tavoritok minden egyes futamban lemaradtak. A részletes eredmény a következő:

I **Megnyitó verseny.** Díj 3000 korona. Távoság 2000 méter. Első lett egy hossal könnyen *Somosi ménés Csurgója* (Lewis), második gróf *Andrássy Gyula* *Pompása* (Janek), harmadik 6 hossal megyeri *Krausz Lajos* *Viribus unitis* (Fries). Futottak még *Pázmán*, *Plumassier*, *Disappointment*, *Futótűz* és *Pedure*. Totalizátor: 10:104. Helyrefogadások: I. 25:60. II. 25:48. III. 25:89.

II. **Eladó nyeretlenek handicapje.** Díj 2000 korona. Távoság 1600 méter. Első lett egy hossal biztosan gróf *Andrássy G. Dellje* (Janek), második *Szemere M. Menyecskeje* (Bonta), harmadik 6 hossal gróf *Henckel A. Servusa* (Wallington). Futottak még *Dongó*, *Matador*, *Derü* és *Páros*. Totalizátor: 10:88. Helyrefogadások: I. 25:34. II. 25:35. III. 50:64.

III. **Egyesített nemzeti és Hazafi-díj.** Díj 20.000 korona. Távoság 1600 méter. Első lett küzdelem után második hossal báró *Königswarder H. Bob Adamsja* (lov. Willington), második *Herzog M. Hadurja* (lov. Cleminson), harmadik 2 hossal *Rohonczy G. Ezerkilencszázegy* (lov. Vitto). Futottak még *Kimondó*, *Tepp*, *Uncas*, *Ambrosius*, *Lennox* és *Kingdom*. Totalizátor: 10:48. Helyrefogadások: I. 25:91. II. 25:44 és III. 25:103.

IV. **Nyeretlen háromévesek handicapja.** Díj 3000 korona. Távoság 1100 méter. Első lett erős küzdelem után nyakhossal gróf *Trautmannsdorf L. Faineantja* (Krouzil), második *Mauther V. Hipparionja* (Southery), harmadik 6 hossal holtversenyben gróf *Festetics T. Loterieje* (Huxtabla) és báró *Springer G. Calderonja* (Lewis). Futottak még: *Kengő*, *Mybox*, *Ezaz*, *Vinga*, *Garas*. Totalizátor: 10:99. Helyrefogadások: I. 25:60. II. 25:55. III. 25:31 és 87.

V. **Kétévésék eladóversenye.** Díj 2000 korona. Távoság 1000 méter. Első lett három hossal könnyen *Mr. Lincoln Gage*-ja (*Huxtable R.*) gróf *Degenfeld J. Télizöld*-je (*Janek*) második. Egyedül *L. Dun*-ja (*Bichler*) harmadik. Azután: *Lady Russel* *Sunstar*, *Mary*, *Maeska* *Megyver*, *Kuli Toilette*, *Sáfár*, *Freyja* *Pávia* és *Achilleon*. Totalizátor: 10:175. Helyrefogadások: I. 25:94. II. 25:42. III. 25:72.

VI. **Kétévésék versenye.** Díj 3000 korona. Távoság 900 méter. Első lett küzdelem után 1 hossal gróf *Arco-Zinneberg A. Michelangelo*-ja (*Martinkovics*), második gróf *Fries M. Venezia*-ja (*Seidemann*, harmadik *2 1/2* hossal *Söllinger R. Mondsee*-ja (*Janek*). Futottak még: *Huncut*, *Agnes forrás*, *Szürkület*, *Dora*, *Bonaventura*, *Calabrias*, *Little Fond*, *Merrimale* és *Biberach*. Az első ellen *Seidemann* jockeyt óvat emelt keresztelés címén, de a jury a későn emelt óvat elutasította. Totalizátor: 10:134. Helyrefogadások: I. 25:88. II. 25:121. III. 25:60.

VII. **Ritter-díj.** Díj 3000 korona. Távoság 2000 méter. Első lett 10 hossal *Schossberger L. Kikelet*-je (lov. Aylin) második *Mr. White Sommerfrische*-je (lov. *Martinkovics*), harmadik két hossal *Mravik P. Tyran*-ja. Futottak még *Katonabácsi* és *Superior*. Katonabácsi lejtartották. Totalizátor: 10:59. Helyrefogadások: I. 25:69. II. 25:61.

Nyíltér.

Dr. Alapy Henrik

egyetemi m. tanár
a Bródy Adél gyermekkorház sebészorvosa
V., Szabadságter, Honvéd-u. 3. sz. a. lakik.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem akajáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK

Loubet otthon.

Páris, május 1. *Loubet* elnök ma reggel hét óraor ideérkezett és az *Elysée* felé való útjában a közönség tisztelettel üdvözölte. Tegnap este *Marseille*be érkezése után *Loubet* elnök az olasz királyhoz táviratot intézett, melyben újból köszönetet mondott neki fogadtatásáért.

A király a következő táviratban válaszolt:

Azok az érzelmek, amelyeket barátságos táviratában kifejezett, mélyen meghatóttak. Egész Olaszország megörzi szives látogatásának kellemes emlékét. Látogatásom, elnök ur, ismétellen szívből köszönöm. *Viktor Emánuel*.

A görög török konfliktus.

Athén, május 1. A porta közölte a konstantinápolyi görög követtel a szmirnai váli jelentését, ki a szmirnai esetért a görög konzulátust ügyvivőkkel teszi felelőssé. Helyi mértékadó körökben azt hiszik, hogy ha a porta ezt a felfogást a magáévá tenné, igen feszültté tenné a helyzetet. *Theotokisz* miniszterelnök este megbeszélte a királlyal ezt az ügyet.

Konstantinápoly, május 1. Délután a portánál tárgyalások folytak a görög követtel a szmirnai események ügyében. Az összes nagykövetségek ajánlották a portának az eset rendezését, utalva arra, hogy az alkonzul letartóztatása és megbilincselése, valamint a közbelépő főkonzul elutazásának azáltal való megakadályozása, hogy lovaik kifogták, súlyos jogsértés és a konzuli intézmény durva bealacsonyítása, miért is megfelelő elégtételt kíván, bárha megelőzőleg görög részről történtek is inkonvenienciák.

Athén, május 1. A porta azt követeli, hogy a konzuli testület Szmirnában indíton vizsgálatot annak megállapítására, hogy jár-e elégtétel Görögországnak. A görög kormány azt követelte, hogy a váli titkárja tisztelegjen a szmirnai görög konzulnál, hogy a vétkeket szigoruan büntessék meg és a porta adja elvi beleegyezését ahhoz, hogy a vitás kérdést választott bírósági uton intézzék el.

A balkáni helyzet.

Konstantinápoly, május 1. Hír szerint a szultán rá akarja bizni *Ferdinánd* fejedelmet, hogy látogassa meg és ez *Munir* basa küldetésének főcélja.

Napirend.

Naplár: Hétfő, május 2. — Római katolikus: Athanáz. — Protestáns: Zsigmond. — Görög-orosz: (április 19.) *Pafnuc*. — Zsidó: Ijár 17. Sáni bójt. — Nap két: 4 óra 27 percek. — Nyugszik: 6 óra 55 percek. — Hold két: 9 óra 41 percek este. — Nyugszik: 6 óra 23 percek reggel.

A miniszterek nem fogadnak.

A Mücsarnok tavasi tárlata nyitva 9 órától 6 óráig. Belépő díj 1 korona.

Nemzeti Szalon tárlata nyitva d. e. 8 órától este 8-ig. Belépődíj 50 fillér.

Könyves Kálmán-társaság képkiallítása. (Nagy-mező-utca 37.) szám. Megtekinthető egész nap gyűtanul.

Nemzeti Múzeum. Természetrajzi tár. Nyitva van o. e. 9 órától délután 1 óráig. A többi tárak megtekinthetők 1 óraon díj mellett. A néprajzi tár nyitva délelőtt 9—1 óráig. Belépődíj 1 korona. Növénytar (Széchenyi-utca 1.) kutatóknak nyitva délelőtt 9—1 óráig. A könyvtár iradalomtörténelmi és történelmi kiallítása nyitva délelőtt 9—1 óráig. Belépődíj 1 korona.

Technológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig. Iparművészeti múzeum zárva.

KÜLÖNFÉLÉK

Divatlevél.

Budapest, május 1.

Gyakran halljuk azt a panaszos felkiáltást, hogy minden idény kezdetén úgy megváltozik a divat, mintha valami ellenséges szél fenekestől felforgatná. A szakértők tudják, hogy csakis laikus ajkán fakadhat ez a felkiáltás, aki csak kévéssé van beavatva a divat életébe vagy aki nem figyeli meg a részletek változásának céltudatoságát. Ezek a részletek oly mérvben változtatják formájukat és ennek révén az öltözéke maga jellegét, amint azt a divat fejlődése megköveteli. Szinte észrevétlenül, lassanként szokja meg szemünk a holnap divatját a mai részletekben.

Voltak esetek, amikor Páris első divatművészei mutatták be csodaszép, de az éppen elfogadott divattól merészen elütő újonságokat — a szép női kritikuskok nem fogadták el őket. Megnézték, megdicsérték, de nem viselték. Így keletkezett az a diplomáciai eljárás, amely minden újonságnak előre biztosítja a sikert, hogy hosszú folyamatban előkészítik uralmát.

Ezt a tapasztalatot főleg a most divatos derekak igazolják. Ha figyelemmel kísértük fokozatos átváltozását, már is észrevehetjük a lassu, de céltudatos fejlődést. A dudor különböző elhelyezése révén az ujj ma egészen más, mint volt például két esztendővel ezelőtt. Más a váll formája, a dísz alkalmazása. És mindez lassan, fokozatosan lett ilyen. E pillanatban odairányulnak a törekvések, hogy megszorítsák a bluzok bőségét és helyébe a szoros derekat lépessék. Kényelmi szempontból sok ellenkezésbe ütköznek ez, mert a bluzok könnyű és kellemes viselete a híveknek nagy táborát toborozta. Azért hirtelen minden átmenet nélkül meg sem kísérik ezt az uralmat megdönteni. De vajjon nem az ehhez való közeledést jelentik-e a most annyira kedvelt, magas övek? Lassan, lassan elnyomják a bluzoknál nélkülözhetetlen dudort, szemünk megszokja a változást és egy napon azon vesszük észre magunkat, hogy valamennyien szoros derekat viselünk.

A magas öv ma hű kísérője minden elegáns ruhának. Ezáltal természetesen teljesen megváltozik az alak. Elől hegyesen, hosszan leér az öv, ami — különösen erős termetű nőkre nézve — rendkívül előnyös viselet. Többnyire a ruha szövetéből vagy hozzá nagyon hasonló anyagból készül, nehogy élesen elütjön tőle. A derék felső része nagyon gondosan van megformálva, többnyire az 1830-ik év izléséhez mérten. A díszek csak a legkritikább esetben jutnak le egyenesen, mindig kerekben takarják a vállakat és az ujjak felső részein is folytatódnak. Olykor művészi készítésénél fogva úgy látszik, mintha ezek a részek egy daraból volnának szabva — pedig a váll kerekdedségénél fogva ez lehetetlen. Többnyire finom húzások vagy plissézok adják a folytatásukat, amelyek a nyári ruhának a fehérneműhöz hasonló finomsággal láznak öltve.

A kabátok, boleroók és egyszerű utcai ruhák ujjá sokat vesztett bőségéből, ellenben a nyári ruhák, bluzok és pongyolák ujjá szinte bihatetlenül bő. Csak a kézelőnél szorul össze egész keskeny csipke, vagy himzés-sávba. A kézelők általában sokkal habosabbak, mint a mult esztendőben voltak. A habos bőségben a képre omló csipkebodrok rendkívül kedvesek és divatosak, de épp oly kényesek is. Nagyon természetes, hogy e csipke-kézelőket a gallérok, betétek és jubótok ezernyi változata kísérli.

Az ujjakkal egy kedves formája az, amelyet több, egymásra boruló fodor alkot meg, míg alatta keztyűödra simuló, szűk ujj takarja a kart. Olykor csupa keskeny

fodor képezi az ügyet, csipkebodroktól szégyelvezve.

Az alak rendkívül változatosak. Látunk berakott, sokfodros és huzott aljat, csak az egészen síma igazi fehér holló a divat világában. Oly nehézség áll itt elő, amelynek megoldásánál föltétlenül szükséges van minden nőnek a jóízlésre. Az erős alaku nő nem viselhet huzott aljat, a kicsi neveltségessé lesz fodros szoknyában, míg a berakott oly kevésbé előnyösen mutatkozik be egy sovány alakon. Szóval, a kérdést megoldása meglehetősen kényes feladat. Elfogulat anul kell önmagunk kü sejt megítélni és a szerint ejteni meg választásunkat. Olykor igazi tulzást észlelhetjük a szövetségnek, mert a ruhák szinte rehezek a sok rájuk tűzött szegélytől, sávtól és fodortól.

A magas övek hű kísérője a nagy vállgallér; ez szélesíti az alakot, amaz karcusítja. Egymást kiegészítve rendkívül előnyös viselet kerül ki belőlük. Különösen a legutóbbi utcai ruhák tünnek föl e nagy, az egész vállat kerekken takaró gallérok révén.

A szalagsokrok rendkívül kedveltek az idén. Csokorral záródik a magas öv, csokor van az ujj könyökén, kicsi csokrokkal csukódik gomb helyett a battiszt- és csipkebluz. A nagy csokrokat is sürin alkalmazzzák.

Épp oly kedveltek a kokárdák. Például: redős, taffetos derék keretébe finom plüsbetétet ültetnek, ezt pedig nagy taffetos-kokárdákkal tűzdelik körül.

Pastille néven kerek díszek kerülnek forgalomba, amelyek többnyire rátétmunkával készülnek. Alapjuk posztó vagy taffetos, nagyságuk különböző és rajtuk nagy minták, szőlőtűrtök vagy virágfüzérék díszelnek csipkéből és aranyhímzésből. Az arannyal átszőtt csipkék rendkívül divatosak és sokféle alkalmazást nyernek. Fehér posztóbluzoknak csipkéből van az alja.

Nagy jövőjük van a csipkebluzoknak is; nappalra és estére egyaránt fogják őket viselni. Rendkívül célszerűek, egy selyembluznál kevésbé kényesebbek és erősebbek. Nyáron a lengesség jellegét valójuk és könnyen moshatók. Ezekre kevés díszet pazarolunk, maga a szövet adja meg a díszüket is.

Utazó és sportruhák nélkülözhetetlen kelleke az egyszerű bluz. Fehér flanelből, vászonzól és pikéből sürin készítik s míg kemény gallérral, nyakkendővel az egyszerűségnek hódolnak, egy csipkegallérral menten díszessé varázsolhatjuk őket. Viszont a lenge moll ezernyi változatlan dédelgett kedvence lesz az üde leányoknak és szép asszonyoknak. Kedvesebb viselet kevés akad és keskeny betétektől áttörve, csipkefodroktól megbillenve csaknem minden nő rubatárában képviselve lesznek.

s. b.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adják vissza. —

V. N. Minden ital, legyen az akár víz, akár szesz, ha evés közben vagy evés után nagy mennyiségben kerül a gyomorba, nagy mértékben gátolja azt emésztő működésében. Hátráltatja az emésztést, mert a gyomor falait erősen kiérinti s a gyomor emésztő mozgását megnehezíti. De időképpen általában áll utjában az emésztési processzus rendes lefolyásának, hogy nagyon meghigítja a gyomor emésztő nedvét, úgy hogy az nem képes többé az ételdarabokat vegyileg fölbonítani. Addig tehát, amíg az ember eszik, s közvetlen étkezés után a legegészségesebb gyomru embernek sem szabad sokat inni. Sem vizet, sem szeszes italt. Már fél liter víz, evés közben vagy közvetlen evés után elfogyasztva, késlelteti az emésztési processzust. Még inkább keletkezik természetesen az olyanok óvakodni az evés közben vagy evés után való sok ivástól, akinek gyöngye az emésztése. — **Ozoni előízlet.** A pince hőmérséklete közepes melegségű legyen, azaz nyáron ne legyen meleg s a téli hideg ne hűsse le a pince levegőjét. Ha a hőmérsékletet hőmérővel mérnök, azt mondanék, hogy a pince hőloka

télen és nyáron 8–12, legfeljebb a nagyon meleg nyáron 15 C. fokú legyen. A bor fejlődését nagyon lassítsa, ha a pince hideg. Az utérjedés ugyanis a hidegebb pincében indul meg s így a bor tökéletes kiérjedése elhúzódhatik a nyár végére, a nagyon édes must pedig erjedetlenül állhat 1–2 évig is. A túlságos meleg pincének még károsabb hatása van a borra, pedig minden rossz pince télen igen hideg, nyáron igen meleg; ilyen pincében aztán a bor megtörik, kissé hanyag kezeléssel megvirágosodik, megecetesedik s melegebb idők beálltával, amíg a cukor nem terjedt el, hátrányosan változtatja át. Általában azok a legjobb pincék, melyekben a melegség lehetőleg állandó és csekély ingadozással 12 C. fokú. — **P. M. Rózsahegy.** A tévários bejelentőhivatal, ha 30 fillért küld helyegben, megadja a kívánt címet. — **Tatal leány.** Orvosi eljárás. — **V. L.** Az önkéntes adományokra vonatkozólag nincs ehhez joga. Felebbezzon különben a községerületi elnökséghez. — **S. M. Perbele.** Vállalatok megbízhatóságáról nem adhatunk információkat. — **Sz. A. Mohács.** A kiadóhivatal adhatja közre rendes díjszabás szerint. — **P. J. Sopron.** A járásbíróság a részulajdonosokat végzésileg értesíti. — **H. A. Murányhoszúrét.** A kiadóhivatal tájékozdása végett írja meg, miről szól az a hirdetés, akkor megadhatja a kívánt címet. — **C. D.** A vásár-, illetőleg a helypénzeszedési jog kétéltű eredetű lehet; miniszteri, azaz kormányhatósági engedélyen alapuló, vagy pedig királyi kiváltságlevélben gyökerező. Az első esetben, vagyis ha a vásárgy miniszteri engedélyen alapszik, az másra egyáltalában át nem ruházható, míg a második esetben, azaz ha királyi adománylevél alapján, az átruházás korlátozva nincsen. Minthogy ez esetben oly jogról van szó, mely a földbírtoktól teljesen külön választható, a jog átruházásának kifejezetten kell történnie. Feltéve, hogy királyi adománylevél alapuló vásárgyógról van szó, a vásárgy csak abban az esetben ment át a vevő tulajdonába, ha a jog is kifejezetten árverés tárgyát képezte, különben nem. Az a körülmény, hogy a vásártér másnak ment át a tulajdonába, a jogvisítvány tulajdonjogát s annak gyakorlását egyáltalában nem érinti, mert a vevő csupán a földterület tulajdonjogát szerezte meg, de nem egyúttal a vásártér jogvisítványt is és a jog tulajdonosára csak az a kötelezettség hárul, hogy új vásártérrel gondoskodik. — **Vannak.** A tizek jobbák. — **K. L. Soroksár.** Dr. H. Gy.: Budapest, IV. Ujvilág-utca 25. sz. — **Loreley.** Ez a körülmény komoly, szimpáthát semmiképp sem érinthet. — **H. R. M.** 1. Bizvást megtehetik, a kérdezett regényt is előlvashatják. 2. Ilik. 3. Ezt így a távolból eldönteni nem lehet. — **Zemplén.** Junius első napjaiban sorozzák Zemplénmegyében az 1888-ban született hadköteleseket. Kellő igazolás mellett akkor is elintézheti a most elmu'asztott előállást. — **J. Szekecskehóvár.** A kassai vízmesteri iskolába azt veszik föl, aki a középiskola második osztályát elvégezte, legalább tizennyolc, de még nem harminc éves; egészséges, erős testalkotású, ha kiskoru, szülei beleegyező nyilatkozatát föl tudja mutatni; s erkölcsi bizonyítványa van. A maga kezével írott folyamodást az országos kulturmérnöki hivatalhoz (Budapest, földművelésügyi minisztérium) kell címezni. A fölvetésre kismélt pályázót beosztják valamely kulturmérnöki kerületbe, ahol mint előmunkás dolgozik. Az iskola növendéke a téli félévben harminchat korona hónapi díjat fizet a lakásért és ellátásért. Az államköltséges semmit se fizet, sőt tíz korona hónapi zsebpénzt kap. A nyári félévben a növendék a kulturmérnök munkálatoknál, dolgozik s ezért megtehető napidíjat kap. — **Cs. M. Berettyó-Ujfalu.** Kétségtelül helyes szándékkal cselekedett, de a kivitelben hibázott. A magyar város német megnevezését nyílan kellett volna visszautasítania, így a postánál nem történt volna eljárás. Büntető cselekményt ön nem követett el s remélhető, hogy hazafias intencióját fegyelmi hatósága is méltányolni fogja.

Sorsjegyek.

G. I. Gesztely. 46.416. számú osztályosjegye 200 koronát nyert. — **Munkási előfizető.** 92.905. számú osztályosjegye 200 koronát nyert. — **Érdoklódó.** Osztályosjegye 200 koronát nyert.

R. B. Mária-Pócs. — **G. L. Beszterce.** — **Oroszázi előfizető.** — **Sz. I. Ulava.** — **Fuchs Terhes.** — **Sándor.** — **H. M. Ujpest.** — **R. I. Kaposvár.** — **Cs. I. Majdáska.** — **V. I. Gyeres.** Sorsjegyeik nem nyertek.

REGÉNY

GÖSTA BERLING

SVÉD REGÉNY

Írta: LAGERLÖF ZELMA

(49)

— Hanem most már azt mondom nektek, bocsássatok el. Bocsássatok el, ha mondom s örök tűz égesse a kezeket, amelyek hozzányultak! Hát nem értitek, hogy olyan magasan áll a fölöttetek, mint az ég a föld felett? Épp olyan finom ő, mint amilyen durvák, épp oly jó, mint amilyen rosszak ti vagytok.

— Most megmondom nektek, ki ő. Először is égből leszállott angyal, — másodsor a felesége volt a borgi grófnak. De az anyósa éjjel-nappal gyötörte, mint valami közönséges szolgálónak ott kellett állania a tónál és mosnia; úgy üttették és kintozták, hogy senkinek a ti asszonyaitok közül nem lehet rosszabb dolga. Igen, már közel volt ahhoz, hogy a patakba ölje magát, annyira kintozták. Szeretném tudni, ki volt akkor kéznél közületek, ti gazok, hogy megmentse az életét. Senki sem, de mi lovagok, megmentettük. Igen, mi megmentettük.

— És amikor a gyermeke egy parasztházban megszületett és a gróf azt üzenté neki: „Házasságunkat idegen földön kötöttük, az itteni szokásnak nem tettünk eleget, nem vagy a feleségem, nem vagyok a férjed, a gyermekeddel nem törődöm!” Igen, amikor a dolgok idáig jutottak, s ő nem akarta, hogy a gyermeket az anyakönyvbe apátlanak írják be, akkor bizonyosan gögősek lettek volna, ha valamelyikötökhöz így szölt volna: „Jőj, végy el engem! Apára van szüksége a gyermekemnek!” De ő nem választott közületek. Gösta Berlinget választotta, a szegény papot, aki sohasem hirdetheti már Isten ígését. Igen, mondhatom nektek, ti parasztok, semmi sem esett nekem annyira nehezemre; mert olyan méltatlan voltam hozzá, hogy nem mertem a szeme közé nézni, de nemet sem mertem mondani, mert nagyon kétségbe volt esve.

— Most pedig annyi rosszat gondolhattok felülünk, lovagokról, amennyit csak akartok; vele azonban megtettük mindazt a jót, ami csak módunkban állott. Azt mondom hát nektek: bocsássatok szabadon és menjetek az utatokra; különben azt hiszem, hogy a föld megnyílik és elnyel benneteket. És ha innen elmentek, kérjétek istent, hogy bocsásson meg nektek, amiért annyira megijesztettétek és elszomorítottátok őt, aki olyan jó és ártatlan. És most takarodjatok! Jólaktunk veletek!

Jóval azelőtt, hogy Gösta a beszédét befejezte, az emberek már letették volt a grófnét, aki leült a lépcsőre, most pedig előkerült egy erőteljes parasztember egészen nyugodtan és kezét nyújtotta a grófnénak.

— Isten áldja és köszönjük a jóságát! — mondta. — Nem bántjuk mi a grófnét. Ne tessék ránk haragudni.

Utána egy másik parasztember jött és óvatosan kezét fogya a grófnéval, így szólt:

— Isten áldja és köszönjük a jóságát. Ne tessék ránk haragudni.

Gösta lesietett és a grófné mellé állott. Akkor neki is kezét nyújtottak.

Aztán sorra és csöndesen odajárultak mindannyian, hogy jóéjszákát mondjanak, mielőtt távoznak. Újra megszéledültek, újra emberek voltak, mint amikor reggel hazulról utnak indultak, mielőtt még az éhség és a bosszúvágy vadállatokká tette őket.

A grófnénak egyenesen a szemébe néztek s Gösta észrevette, hogy egymelyiküknek könnyek is jelentek meg a szemében, amikor a grófnét megpillentették. A legnemesebb jelek előtt való hő-

dolás volt az. Emberek voltak, akik örültek, hogy van közöttük valaki, akiben olyan nagy a szeretet a jó iránt.

Mindannyian nem foghattak kezét a grófnéval, hiszen olyan végtelenül sokan voltak és a fiatalasszony nagyon fáradt és gyöngye volt. De mindannyiuknak elébe kellett járulniok, hogy lássák és Gösta Berlingnek azért megszoríthaták a kezét: annak a keze kibirta, hogy annyiszor megrázzák.

Gösta úgy állt ott, mintha álmodott volna. Szívében ezen az éjszakán új szerelem támadt.

— Ó én népem — gondolta — ő én népem, mennyire szeretlek!

Érezte, hogyan szereti ezt az egész csapatot, amely az éj sötétjében tovavonult, elől a leány holttestével. Hogy szerette mind a sok embert a durva ruhákban és rossz szagu cipőben, akik ott laktak az erdő szélén kunyhóikban, akik nem értenek a betűvetéshez, a legtöbbje nem is olvas, akiknek az élet bőségéről és gazdagságáról se telmük sincsen, akik csak a mindennapi kenyér gondjairól tudnak.

Nem volt-e ez nagy nép, pompás nép? Nem volt-e bátor és kitartó, nem volt-e eleven és dolgozó, nem volt-e ügyes és vállalkozó? Nem volt-e a szegény gyakran jó a szegény iránt? Nem volt-e legtebőbbjének az arca az erős értelem kifejezése? Nem volt-e pezsgő humor a beszédjükben?

Szerette őket fájdalmas gyöngédséggel, amely könnyet csalt a szemébe. Nem tudta, mit akar tenni értük, de szerette őket, mindannyiukat együtt, hibáikkal és gyarlóságaikkal. Ó isten! Eljön-e a nap, amikor ők is szeretik majd őt! Felcsudott álmodozásából. Felesége a válára tette a karját. A néptömeg eltűnt. Egymagukban állottak ott a lépcsőn.

— Ah, Gösta, Gösta! Hogyan is tehetted azt!

Arcait tenyerébe rejtette és sirt.

— Amit mondtam, az igaz! — felelte a férfi. — Sohasem ígértem a nygaardi leánynak, hogy feleségül veszem. „Jőj el a jövő pénteken, akkor majd valami mulatságot látsz!” Ez volt minden, amit mondtam neki. Nem tehetek arról, hogy belém szeretett.

— Ah, azt én sem mondom; de hogyan mondhattad nekik, hogy jó és tiszta vagytok? Gösta, Gösta! Hát nem tudod, hogy már akkor szerettelek, amikor még nem volt szabad szeretnem téged? Szégyeltem magamat ezektől az emberektől! És zokogástól remegett meg egész teste.

Gösta ott állt és ránézett.

— Ah, kedvesem! — mondta halkan.

— Milyen boldog is lehetsz te, hogy ilyen jó vagy! Milyen boldog lehetsz, hogy ilyen szép a lelked.

A broby-i vásár.

Öktóber első péntekjén kezdődik Brobyban a nagy vásár, amely nyolc napig tart. Ez az év legnagyobb ünnepe. Előtte minden házban nagy sütés-főzés; aztán készen vannak az új téli ruhák, amelyet ez alkalommal föl lehet először ölteni; az ünnepi eledel, a turós kalács, egész nap az asztalon s a pálinkás adagokat megduplázzák; a munka ellenben pihen. Minden udvarházban vendégszobák; a családot, a napszámokot kivesszik a bérüket és jól megfontolják, mit vásároljanak a vásáron. Messze földről kis csapatok jönnék az emberek az országon batyval a hátukon, kezükben bot. Sokan a jószágot is vásárra hajtják, el kell adniuk őket, rossz idők járnak. Apró, csökönyös borjúk és kecskék megállanak, mereven megvetik és melső lábaikat sok vesződséget okoznak gazdáiknak, a nézőknek ellenben mulatságot. A vendégszobák a jószágokon mind tele vannak szivesen látott vendéggel; újságokat mondanak el egymásnak megbeszélnek a marhák árát. A gyermekek futkosnak és vásárról álmodoznak.

Aztán megjön a vásár első napja. Hogy nyüzsgögnék a brobyi halmok és az egész vásártérten sátrakat vertek, amelyekben a városi kalmárok az áruikat kirakták, míg a dalekariak és westgotlándiak a holmijukat hosszú asztalokan rakosgatták ki, amelyek fölött a fehér sátorvászon csak úgy repked. Kötéltáncos, kintornás és vak hegedűs van elegendő, szintyú jónő, melleskorás, pálinkamerő. A bódék mögött kő- és faedény van kirakva. Hagymát, tormát, almát, körtét tömegesen szállítottak a majorságokból. A vásártér jó része belül fehéren cinezett vörösesbarna rézedényekkel van borítva.

De a forgalom meglátszik, hogy Svartjében és Broban és a Lőf-tó más helyein szükség uralkodik. A kereskedés a hosszú sátrakban és a hosszú asztalokon csak rosszul megy. A legnagyobb forgalom még az állatpiacon mutatkozik, mert ugyancsak sok embernek kell eladnia a jószágát, hogy a telet valahogy kihuzza. Ott folyik a vad, érdekes lóvásár.

Vig élet van a brobyi vásáron. Csak legyen egy kis pénz pálinkára, akkor megmarad a jókedv. De nemesak a pálinka tartja fenn a vígadást. Ha az emberek a magányos erdei kunyhókból lejönnek a vásártérre, amely csupa mozgalom, akkor eleinte egészen megrémülnek, amikor azoknak a kiáltó, nevető csoportoknak a lármáját meghallják, de ha ők is belekerülnek a kavardásba, őket is elmámorosítja a jókedv, a pezsgő vásári élet.

Sok mindenféle dolog történik ennyi ember között, de a földolog az, hogy az ember beül jóbarátok körében valamelyik vásári csárdába s kolbászzal, kalácsal, pálinkával traktálja őket, vagy a leánykáját rábeszéli, hogy elfogadja az énekes-könyvet, selyemkendőt, vagy hogy vásárfiat vásároljon.

Akinek csak nem kellett otthon maradnia házat őrizni, az mind eljött Brobyba. Van ott lovag Ekebyből, szénegető Nygtardból, lókupec Norvégiából, finn a nagy erdőkből és csavargó minden vidékről.

Olykor-olykor az egész hullámzó tenger örvénybe gyülemlik, amely mintha egyetlen pont körül kavargna. Senki sem tudja, mi történik középtűt, mignem néhány rendőr utat nem tör magának, hogy a verekedésnek véget vessen vagy valami felborult kocsit újra fölséjtsen. És a következő pillanatban már újra csoportosul a tömeg — egy kalmár körül, aki valami vidám vászoncseléddel cigánykodik.

Ugy deltájban kezdődik a nagy verekedés. A parasztok a fejükbe vették, hogy a westgotlándiak tulságosan kimért rőföt használnak; előbb csak vitakoznak és szitkozódnak, de csakhamar tettelegességre is kerül a sor. Annak a sok embernek, aki ezekben a napokban egyebet sem látott, mint szépséget és nyomorúságot, megkönnyebbülés volt, hogy egyszer alaposan kiverekedhette magát, nem törődve azzal, kit hol ér az ütés. És mihely a veszekedőkédvük látják, hogy verekedés tört ki, már rohannak elő mindenfelől. A lovagok a gomolyag kellős közepébe akarnak betörni, hogy a maguk módja szerint békességet csináljanak, a dalekariak pedig odasiatnek, hogy a westgotlándiakat támogassák.

Az erős Mäns Forsból a legbuzgóbban lát neki a dolognak. Részeg és dühös; most feldönt egy westgotlándit s nekilát, hogy elpáholja, de a segélykiáltásra oda rohan amannak egy földije és arra akarja kényszeríteni, hogy bocsássa el az áldozatát. Arra az erős Mäns egy asztalról az összes árut lerántja, felkapja a vékony asztaldeszákát, amely egy rőf széles és nyolc rőf hosszú és ide-oda csapok vele.

Az erős Mäns borzasztó ember. A filipstadi fogházban egy falat döntött be és fel tudott kapni a tőből egy csónakot, hogy aztán a vállán hazavigye.

(Folytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG

Hetiszemle.

Budapest, május 1.

I.

Az európai értéktőzsdéken a hangulat nem barátságos ugyan, de az üzletmenet rendkívül szűk keretek közt mozog és a haussera hangoló körülményeket erősen ellensúlyozzák a tartózkodást javasoló jelenségek. Az európai béke biztosítékai a francia-olasz barátkozás révén meggyarapodtak, a német tőzsde-reform megjavult kilátásai a tőzsdei üzlet terjeszkedésének nyit kedvező perspektívát; az orosz kölcsön, apart formája dacára, simán talált elhelyezést a francia pénzintézeteknél; mind e kedvező jelenségek ellenére a japán-orosz háború bizonytalan tartama és kockázatos eshetőségei az üzleti köröket reszerverre hangolják. E tartózkodás folytán a helyi tőzsdét semmitlé impulzus nem éri a külföldről s miután a parlamenti helyzet bizonytalansága, az égető elintézését igénylő ügyek tömegének bizonytalan kilátásai és a gabonafejlődésre kedvezőtlen időjárás nálunk üzletörszre éppen nem hangolnak, ennél fogva valóságos holt szezonnak is beválnék ez az időszak.

Az e heti lényegesebb árfolyam változások a következők:

	Április 22-ikén	Április 30-án	Különbözet
Magyar hitelbank . . .	758.50	757.—	— 1.50
Osztrák hitelbank . . .	642.—	642.—	— —
Kereskedelmi rt.	565.—	575.—	+ 10.—
Kereskedelmi bank . . .	2759.—	2745.—	— 5.—
Hazai első takarékp. . .	21750.—	21625.—	— 75.—
Ganz és társa	3070.—	3060.—	— 10.—
Rimamurányi vasmű. . .	490.—	492.—	+ 2.—
Városi villamos	328.50	331.50	+ 3.—
Déli vasút	48.—	50.50	+ 2.59
Osztrák-magyar államv.	641.50	643.50	+ 2.—

II.

A ország több vidékéről kedvezőtlen hírek érkeztek a vetések állásáról, ami a gabonárák állását, különösen az aratás utánra szóló jegyzéseket, árszűkítő módon befolyásolta. Hogy azonban ez a befolyás nem lehetett eléggé határozott és jelentékeny, annak oka a malmoknak a nagyobb szerű vásárlásoktól való tartózkodásában, a kínálat nagyságában és a lisztkészletek igen vontatott apadásában keresendő. Ehhez járul még az is, hogy a külföldi piacokról érkező hírek alig-alig tartalmaznak olyasmit, ami az árakulátra bármilyen irányban is befolyást gyakorolhatna. Innen van az, hogy a buza ára némi ingadozás után a hét végén csaknem változatlan a bétéleji jegyzéshez képest. Rozsáan kissé megélnékült az üzlet;

zabban szűk korlátok közt mozgó forgalom mellett az árak csaknem változatlanok.

A határidőüzleti zárlati árak a múlt hét végéhez mérten a következő változtatást mutatják föl:

Zárlati jegyzések	április 23.	április 30.	Különbözet fillér
Buza májusra	7.31	7.78	— 03
Buza októberre	7.83	7.87	+ 04
Rozs októberre	6.51	6.47	— 04
Zab októberre	5.47	5.47	— —
Tengeri májusra	5.05	4.99	— 06
Tengeri júliusra	5.17	5.15	— 02

Liszt. (A Budapesti Napló tudósítójától.) A lisztüzletben e hét folyamán a kocsisok sztrájkja miatt az elszállítások igen nehézkösen történtek, mert bár a vasut az áru felvételt megnyitotta, a vasúthoz való szállítás nem volt lehetséges. A hét végén azonban megszűnt ezen akadály s malmainkál felbalmazott megrendelések már nagyrészt elintézték nyertek. A hét vége felé malmaink árköveteléseiket leszállították és így módon sikerült egy kisebb mennyiségű lisztmennyiséget elhelyezni. Takarmánycikkre iránti kereslet élénk s készletük még mindig csekély. Mai átlagos budapesti árak 50 kilogrammonként, zsákostól, Budapesten szállítva.

Szám:	0	1	2	3	4
Ár kor.	13.—	12.50	12.—	11.50	11.10
	5	6	7	7½	8
	10.80	10.10	9.50	8.30	5.40
Finom korpa:		Goromba korpa:			
Ar: korona	4.30		4.40		
Dara:	AB		C		
	13.60		12.80		

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön jelentése.) E héten rendkívül élénk volt a forgalom és a rendelések igen nagy mennyiségben érkeztek be. Ezen körülmény különösen a sztrájk megszűnésének tulajdonítható, mert a sztrájk miatt fel nem adott és utközben fennakadt rendelések egyszerre tömegesen érkeztek meg. Lucernamagot igen élénken keresnek, ugyanintén muhar, póhánka, spargula mustármagot, zöld takarmány nyeresé céljából. Nagy mennyiségben rendelnek impregnált takarmányrépamagot is, miért is következett el, hogy a különböző kártékony rovarok, mint az ormányos bogár földi bolha stb. megkezdtek pusztító munkájukat és úgy látszik, hogy az idén nagyobb mértékben, mint tavaly. Oberndorfi, eckendorfi, olajbogyócalaku, valamint Mammuth répamag, impregnált és nem impregnált kitűnő csiraképeségű minőségben, még elegettel mennyiségben van raktáron. Jegyzések nyersárúért 50 kilogrammonként Budapest: Vöröshere 58—62 K. Lucerna 55—60 K. Répamag impregnált 36—44 K. Répamag nem impregnált 25—35 K. Mubarmag 7—7.50 K. Baltacim 12.50—13.50 K.

Szeszüzlet. (A Budapesti Napló tudósítójától.) Azon hirre, hogy az egyesült szeszgyárak az árakat május 1-én 2 koronával felemelik, nagy forgalom keletkezett az üzletben, mert mindenki igyekezett a régi, olcsóbb árak szerint szükségletét lefedni. Az exkontingens szeszárak nem tudnak lépést tartani a kontingens szeszárakkal és csekély gyengülést mutatnak; ezen szeszárak további áreszkendése valószínű, mert a felemelt kontingens szeszárak nagyobb exkontingens szeszárakhoz képest ebben az esetben megtörténhetik az is, hogy az idei termelési év folyamán exkontingens szeszárak megadózására, amire az év elején még alig lehetett gondolni. A legközelebbi hónapok nagy meglepetéseket hozhatnak. Mai jegyzések: nyersszesztől finomított részére 44.50—45.50 korona, finomított szesztől nagyban 149.50—150 korona, kicsiben 151.—152.— korona; adózatlanul nagyban 50.50—51.— korona, kicsiben 52.—53.— korona, denaturált szesztől nagyban 41.—41.50 korona, kicsiben 43.—44.— korona, hordó nélkül, helyben.

Nyerstermények. Az üzlet az utolsó héten semmi változatosságot mutatott fel. A forgalom csökkent, a hangulat azonban szilárd, sőt mondható szilárdabb mint eddig. Ez elsősorban marhabőrrre vonatkozik. A külföldi jelentések már hetek óta szilárd tartalmuak, melyek az itteni piacot is — dacára a hetek óta tartó csekély forgalomnak — befolyásolják és ennek következtében az árak emelkedtek. A negyedévi kitések a megszásokkal május 1-én eszközöltetnek és általános az a vélemény, hogy az árak ez alkalommal 5—6 fillérrel kilogrammonként emelkedni fognak. Borjúbőrben eladások nem voltak; az irányzat valamivel lanyhább. Lóbőr. 2 vagon I. r. válogatott teli áru a 26—28 koronáért, orosz és más külföldi számlára került eladásra. Juhbőrrel néhány vagon német gypjas felsőmagyarországi számlára és 1 vagon durvagypjas a külföld részére eladott. Az előbbi 90—100.— koronáért, utóbbi pedig 140.— koronáért % kilogrammonként.

Petroleum. (Hesz Izidor és Társa jelentése a Budapesti Napló részére.) Múlt heti jelentésünk óta, az üzlet menete nem változott. Az árak szilárdak. Jegyzéseink: 1 keresztet petroleum 44.50 korona, 3 keresztet petroleum 42.— korona, 2 keresztet petroleum, 40.50 K. Elsőrendű Standard-petroleum 40.50 korona. Amerikai császárolaj ottani finomítás 64.— korona. Belföldi császárolaj 52.— korona. Az árak 100 kilogrammonként, készpénzfizetés mellett 20 százalékos göngysúly, az itteni vasúthoz szállítva értendők. Kékalic I. vasmentes 59.— korona. Zöldalic 8.— korona, carbolineum I. 14.— korona, carbolineum II. 13.— korona, Baku gépolaj (orosz) 20.— korona. Oliva gépolaj I. 76.— korona, Oliva gépolaj II. 64.— korona, Tovothe-gépkénőcs 64.— korona.

Denaturált szesz. (Kalmár Sándor jelentése a Budapesti Napló számára.) A fogyasztás mint ezidőtájt rendszeren nagyon jó és miután az ipari szeszgyárak kartellja e héten a szeszárát 2 koronával felemelte, az irányzat megszilárdult és nagyobb tételeket vásároltak későbbi szállításra. Az áraknál visszaesés alig lesz, mert most indul meg a kiviteli üzlet, amely az idén sokkal nagyobb arányokat fog ölteni mint tavaly, mivel a külföldi államok versenytől — az ottani csekély készletek és magas jegyzések miatt — nem kell tartani. Mai nagyban jegyzésünk 46.50—47.50 literiokonként, ingyen hordóban, készpénzfizetés mellett a budapesti állomásokra szállítva. Egyes barrelok 1 koronával drágábbak.

Gaedicke

nem szorul kiáltó reklámra, mert **tényleg** nem létezik gyűjtőde, mely ilyen eredményeket tudna felmutatni.

A május 17. és 18-án megtartandó huzásra ajánl

Egész	Fél	Negyed	Nyolcad sorsjegyeket
12.—	6.—	3.—	1.50 koronáért

Gaedicke bankháza

Budapest, Kossuth Lajos-utca 11. sz.

SZÍNHÁZAK

Hétfő, 1904. május 2-án.

M. KIR. OPERAHÁZ
Zárva.
Hétfőn: Zárva.
Keddén: Fedóra.

NÉPSZÍNHÁZ
A suhanc.
Operett 3 felvonásban.
Személyek: Özv. Mounierne, Hegyi A., Eliz, Szamosi E., Kamló E. B., Bistot, gyámjok, Kovács M., Morin, tábornok, Szirmai, Emil, fia, Raakó G., Morin b. rónó, Margó m. v., Durand, fűszeres, Ujvári K., Delli H.

NEMZETI SZÍNHÁZ
Miss Hobbs.
Vígjáték 4 felvonásban.
Személyek: Edward Kingscari, Császár Percival Kingscari, Dossó Betty, neje, Lácsi Miss Susan Abbey, Rákosi George Jessop, Rózsahegyzi Miss Willcent, Vasall Miss Honoretta, Lányai Sands kapitány, Hétfényi

KIRÁLY SZÍNHÁZ
Aranyvirág.
Operett 3 felvonásban.
Személyek: Potyovlov, Gyöngyi Beppo, Veselő Silvio, Császár Carli, Torma Aranyvirág, Fedák Tina, Zeigmondy Lora, Satori Carina, Hídvéghy

VIGSZÍNHÁZ
Katóka
Kegyelmes asszony.
Személyek: Varsányi Mikó L., Dobrotzy Aurél, Fenyvei Ladók Ferdy, Góth Ed, Takács Ignás, Hegedűs J. J., Takács Ignás, Balassa Bócsa Dénes, Szerényi

MAGYAR SZÍNHÁZ
A rikkancs.
Operett 3 felvonásban.
Személyek: Marlington gyáros, Heilal Lilián, a felesége, Horváth Edith, a leánya, Garab Kriszka, Gíróth Mari, a felesége, Sziklainszki Poldi, főrikkancs, Sziklai

URÁNIA SZÍNHÁZ
Japán.
Keddén: Katóka, Kegyelmes asszony.
Szerdán: A királynő örje.
Csütörtökön: A kocovadás.
Pénteken: A kocovadás.
Szombaton: A kocovadás.
Vasárnap d. u. A királynő örje. Este: A kocovadás.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ
A kis szökevény.
Operette 3 felvonásban.
Keddén: Aranyvirág.
Szerdán: A torondor.
Csütörtökön: Tongor.
Pénteken: A főkonul.
Szombaton: A főkonul.
Vasárnap d. u. Lili. Este: A főkonul.

FOVAROSI ORFEUM
VI. Nagyzsóf-utca 17.
Ma új műsor!
A nevelő intézetben.
Tréfás ballet, Froehlich Blanca k. a. primaballerina, a new-yorki Metropolit-operahouse tagjának főelőléte.

Mindig hü és értékes!
Finom arany-jegyzáró, minden stílus és nagyságban legolcsóbban vehető
Schönwald Imre
magyar órásmester és ókaszegérszeml
Pécsett.
Mindennemű nasszájandék-tárgyak a legnagyobb választékban és legolcsóbban.
Tessék ingyen nagy képes árjegyzéket kérni.

Valódi angol Lawn-Tennis.
Tornaeszközök, függő-ágyak és mindennemű háló. - Ruhaterítők-kötelek fehér kenderből, vízmentes ponyvák, zsákok és kenderárak legolcsóbb megbízható beszerzési forrása:
Seffer Antal
Sporteszközök és kétély gyári osztály
Bpest, IV., Károly-utca beltsz. 12.
(Közp. városiás épülete.)
Alapított 1878.
Telefon 15-56.
Képes árjegyzék kívánatos bérmentve.

Advertisement for Seffer Antal, featuring an illustration of a tennis player and text describing sports equipment and a catalog.

Advertisement for Ortner Rezső és Társaság, featuring 'karlsbadi porcellán-Étkező, tea, kávé és mosdó' and 'Ortner Rezső és Társaság'.

Advertisement for József sorsjegy, 'Minden sorsjegy nyert', 'Kapható 36 havi részletfizetésre.', 'FLEISSIG BANKHÁZ, Bpest.'

Advertisement for 'A titkos betegségek alapos gyógyításáról', 'Ne sajnálja senki a fűradózatát ilyen komoly figyelm. jelentkezzék egyszerű személyesen...'

Advertisement for 'A Kalap-király', 'Ellenért specialis 3.-, 4.-, 5.- koronás férfi és női elsőrangú kalap-különlegességekben...'

Advertisement for 'Kis könyv a művészetről', 'Irtá: LYKA KÁROLY.', 'Ez a könyv nem szakembernek, hanem a széles rétegű művelt magyar közönség számára készült...'

Advertisement for 'En Csillag Anna', featuring an illustration of a woman and text: '186 cm. órlás hosszú Loreley-hajmál, az álvilág felidőit keresés 14 havi használatát után öröm el Ezen kenőcs az egyedüli...'

Advertisement for 'Bőrszékikar', 'butorborszájítás és bőrfaragás', 'Kendy Antal Budapest, IV., Károly-utca 2.'

Advertisement for 'Csillag Anna', 'Wien, I., Graben 10', '50% ármegetkárítás BUTOR', 'Bartók Farkas Budapest, V., Külső Váci-ut 12.'

Advertisement for 'Zálogcédulát', 'Fuchs David utóda', 'Használt cséplőgépek', 'Szücs Ödön', 'Magyar kir. államvasutak igazgatósága. 65059/C. II. szám. Hirdetmény.'

Advertisement for 'ZSAK', 'Fischer J. Budapest, V., Nádor-utca 31-33', 'Veszek állandóan minden mennyiségben használt zsákok és becserelek ujakra használt terményzsákokat.'

Advertisement for 'Glück József', 'Részletre és készpénzfizetésre BUTOR', 'VII. ker., Wesselyi-utca 41. Saját szolid készítmények'